

Projekat „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini”

Uvodne napomene

Pokazatelji stanja međunacionalnih odnosa u višenacionalnoj sredini, kakva je AP Vojvodina, jesu i broj, učestalost i vrsta incidenata na nacionalnoj osnovi. *Pokrajinski sekretarijat za propise, upravu i nacionalne manjine* krajem januara 2005. godine je predložio, a *Izvršno veće AP Vojvodine*¹ na svojoj XVI sednici prihvatilo, *INFORMACIJU o incidentima na međunacionalnoj osnovi koji su se desili u Vojvodini u 2003. i 2004. godini.*

Informacija je rađena na osnovu podataka nadležnih državnih organa, posebno organa unutrašnjih poslova, podataka iz štampe i drugih sredstava javnog informisanja, te na osnovu saznanja Pokrajinskog sekretarijata za propise, upravu i nacionalne manjine.

Izvršno veće AP Vojvodine na istoj sednici je konstatovalo da je neophodno pokretanje osmišljene, uporne i organizovane aktivnosti svih društvenih činilaca na preventivnom delovanju i na sprečavanju incidenata i provokacija na međunacionalnoj osnovi u AP Vojvodini i usvojilo zaključke kojima se nalaže Pokrajinskom sekretarijatu za propise, upravu i nacionalne manjine da, u saradnji sa svim zainteresovanim subjektima, izradi odgovarajuće projekte i koncipira mere prevencije u oblasti školstva, kulture, javnog informisanja, pravosuđa i unutrašnjih poslova, kojima će se postići sistematsko sprečavanje eskalacije incidenata i međunacionalne netrpeljivosti, suzbijanje društveno opasnih pojava, očuvanje dobrih međunacionalnih odnosa i razvijanje duha tolerancije, s posebnim naglaskom na delovanje usmereno prema mladima.

Opšti deo

Projekat **Vlade AP Vojvodine** „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini”, čiji su osnovni ciljevi negovanje kulturnog diverziteta i razvijanje duha međuetničke tolerancije kod građana AP Vojvodine, uspešno se realizuje od 2005. godine. Nosioc ovog projekta jeste **Pokrajinski sekretarijat za propise, upravu i nacionalne zajednice**, a realizuje se u saradnji s mnogim domaćim i inostranim organizacijama i ustanovama. Projekat je koncipiran kao kompleksan multitematski i multikulturalni program, utemeljen na ideji jačanja međunacionalnog poverenja kod mladih u AP Vojvodini. Sam projekat obuhvata mnoštvo potprojekata; u manifestacije koje se održavaju na teritoriji cele AP Vojvodine, putem raznih aktivnosti, uključuje se više hiljada učenika vojvođanskih osnovnih i srednjih škola.

Osnovni cilj ovoga projekta jeste umirivanje međunacionalnih tenzija, a dugoročno – razvijanje duha tolerancije, međusobnog uvažavanja i poverenja kod građana AP Vojvodine, uz angažovanje svih relevantnih aktera.

¹ Izvršno veće Autonomne Pokrajine Vojvodine *Pokrajinskom skupštinskom odlukom o Vladi APV* („Službeni list APV”, 4/10), koja je stupila na snagu 01. 04. 2010. godine, promenilo je naziv u Vlada Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Predmet projekta je negovanje i razvijanje vrednosti multietničkog i multikulturalnog društva AP Vojvodine, kao moderne evropske regije, na temeljima otvorenog demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava, a aktivnosti projekta usmerene su ka mladima, pre svega uzrasta od 14 do 19 godina, dakle, iz viših razreda osnovne škole i svih razreda srednje škole. Neposredni efekti projekta prevashodno bi trebalo da se odnose na same učesnike u projektu, ali potom i na sve one subjekte koji će posredno ili neposredno biti uključeni u realizaciju ovog projekta. Imajući u vidu da projekti podrazumevaju uključivanje i neposredan kontakt više hiljada mladih, realizacija projekta bi posredno imala uticaja i na širu populaciju u AP Vojvodini.

Retrospektiva aktivnosti

Prve tri faze projekta „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“ realizovane su u periodu od 2005. do 2008. godine.

U **prvoj fazi** realizacije projekta, od predviđenih sedam potprojekata, pet se pokazalo uspešnim i efikasnim („Kup tolerancije“, kviz „Koliko se poznajemo“, Izložba „Živeti zajedno“, „Medijska kampanja“ i „Povratak dobrim poslovnim običajima“) i time je uspostavljen dobar osnov za njihovo ustaljivanje.

Za razliku od prve faze, u **drugoj fazi** projekta osmišljena su i uspešno realizovana tri nova potprojekta, čime je njihov broj povećan na osam, uz napomenu da su se svi pokazali kao uspešni, što je bio valjan razlog za njihovu dalju realizaciju.

Treća faza projekta obuhvatala je trinaest potprojekata i karakterisalo ju je značajno uvećanje projektnih aktivnosti u odnosu na prve dve faze.

Karakteristična za **četvrtu fazu** projekta jeste promena u strukturi potprojekata i pojedinačnih akcija, s ciljem grupisanja sadržinski i organizaciono srodnih aktivnosti. Potprojekti, zbog usložnjavanja i povećanja projektnih aktivnosti i potrebe da se te aktivnosti pojednostave i koncipiraju na višem nivou, grupisani su na osnovu sličnosti pristupa problematici i aktivnosti realizacije. Ova faza obuhvatala je osam potprojekata i osam pojedinačnih aktivnosti grupisanih u okviru potprojekta.

Struktura pete faze projekta

Petu fazu projekta, okončanu u septembru mesecu 2010. godine, karakterisalo je značajno ograničenje raspoloživih sredstava, kao posledice aktuelne finansijske situacije, što je nalagalo smanjenje aktivnosti projekta. Ova faza obuhvatala je sedam potprojekata.

Potprojekat Sportska takmičenja s dodatnim sadržajima „Kup tolerancije“

„Kup tolerancije“ predstavlja organizaciju sportskih takmičenja za učenike osnovnih škola i srednjih škola iz AP Vojvodine u pet popularnih ekipnih sportova po kup sistemu, u sedam gradova AP Vojvodine.

Pažnja je prvenstveno usmerena ka mladima, kao glavnoj ciljnoj grupi. Saradnjom sa obrazovnim ustanovama iz cele AP Vojvodine, postignuta je masovnost, čime je omogućeno da osnovna poruka projekta dopre do mnogih mladih ljudi. Uz sportska takmičenja, organizuje se i celodnevni prateći kulturno-zabavni program za sve učesnike takmičenja.

Potprojekat Kviz „Koliko se poznajemo“

Aktivnost 1

„Koliko se poznajemo“ – televizijski kviz

Potprojekat koji predstavlja organizaciju kviz-takmičenja u znanju o istoriji i kulturi nacionalnih zajednica s prostora AP Vojvodine. Učesnici kviza su ekipe iz srednjih škola s teritorije cele AP Vojvodine.

Cilj potprojekta je edukacija stanovništva, pre svega mladih, o zajedničkoj istoriji i kulturi različitih nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini, kao i stvaranje uslova za ovakvu edukaciju masovnim uključivanjem srednjoškolaca iz AP Vojvodine u kviz, te omogućavanjem prenosa takmičenja u medijima.

Aktivnost 2

„Koliko se poznajemo – pošalji SMS“ – radio verzija kviza

Radio verzija koncipirana je kao kontakt emisija, u formi kviza s temom iz istorije i kulture nacionalnih zajednica AP Vojvodine, uz odgovaranje na pitanja putem SMS poruka i nagrađivanje slušalaca.

Aktivnost 3

„I mi znamo“ – takmičenje udruženja osoba sa invaliditetom

Takmičenje u znanju iz istorije i kulture nacionalnih zajednica AP Vojvodine udruženja osoba sa invaliditetom, koje se tradicionalno održava dva puta godišnje u organizaciji samih udruženja, a uz logističku i materijalnu podršku Pokrajinskog sekretarijata za propise, upravu i nacionalne zajednice.

Aktivnost 4

„Koliko se poznajemo“ – knjiga o AP Vojvodini

Potprojekat koji podrazumeva uređivanje i objavljivanje priručne publikacije o AP Vojvodini, uz angažovanje relevantnih stručnjaka, naglašavajući multiperspektivni pristup problemu i promovisanje publikacije kao dodatnog nastavnog sredstva i sekundarne literature.

Potprojekat je delom usmeren na edukaciju nastavnog kadra viših razreda osnovnih i svih razreda srednjih škola, u smislu unapređivanja znanja o momentima iz zajedničke istorije, kulturnim i drugim prožimanjima naroda s prostora AP Vojvodine.

Potprojekat „Živeti zajedno“

Aktivnost 1

„Zavičaj na Dunavu“ – suživot Nemaca i Srba u Vojvodini

Aktivnost podrazumava izradu muzejske izložbe i organizaciju gostovanja u nekoliko gradova Evrope (npr. Ulm, Brisel) i AP Vojvodine. Ciljevi aktivnosti su afirmacija pozitivnih vrednosti iz zajedničke istorije dvaju naroda, prožimanja i međusobnih kulturnih uticaja Srba i Nemaca, kao značajnog doprinosa istorijskim i evropskim iskustvima u razvoju multikulturalizma i multietničke tolerancije.

Aktivnost 2

„Živeti zajedno“ – suživot Srba i Mađara – mobilna forma

Potprojekat podrazumeva realizaciju izložbe koja na originalan, moderan i multimedijalan način prikazuje teme iz zajedničke istorije i kulture i iz toga proizašla prožimanja i međusobne uticaje pripadnika srpske i mađarske zajednice u AP Vojvodini.

Aktivnost 3

„Bogatstvo različitosti“

Aktivnost predviđa raspisivanje konkursa za amatersku fotografiju na temu multikulturalnosti AP Vojvodine, izbor najkvalitetnijih radova od strane stručnog žirija i organizovanje izložbi pristiglih radova na više lokacija u AP Vojvodini.

Neposredan cilj ove aktivnosti jeste skretanje pažnje javnosti na ideje projekta putem obaveštavanja o konkursu i najava postavki izložbe, odnosno gostovanja i time posredno promovisanje multikulturalizma kao vrednosti AP Vojvodine putem modernog umetničkog izraza.

Aktivnost 4

„Zajedno“ – dokumentarni TV serijal

Dokumentarna serija koja na originalan način obrađuje i predstavlja različitosti AP Vojvodine, kao i zajednički život i običaje njenog stanovništva.

„Zajedno“ filmskim i muzičkim zapisima prezentuje zajedničku istoriju, prožimanja i uticaje, različitosti i sličnosti, vojvođansku multietičnost. Njeno televizijsko prikazivanje trebalo bi da doprinese sistematskoj edukaciji stanovništva, posebno mladih, boljem međusobnom upoznavanju, razumevanju, zajedničkom životu i tolerantnijim odnosima.

Potprojekat Medijska kampanja – multikulturalizam u AP Vojvodini

Ovaj potprojekat predstavlja medijsku promociju i naglašavanje ideja multikulturalizma i tolerancije, kao univerzalnih vrednosti svakog društva, putem različitih formi medijskog predstavljanja, a posredstvom kratkih poruka pomenute tematike. Realizuje se print kampanjom (izrada štampanog promotivnog materijala), televizijskom i radio kampanjom i aktivnostima u pogledu promovisanja i obaveštavanja javnosti o aktivnostima projekta.

Potprojekat „Etno dan“

Potprojekat koji podrazumeva osmišljavanje i organizovanje serije prezentacija nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini, s njihovim folklornim, kulturnim, istorijskim, gastronomskim i drugim karakteristikama, a u realizaciji učenika osnovnih škola u AP Vojvodini, te obuku nastavnih kadrova za samostalnu realizaciju prezentacija.

Ciljevi potprojekta „Etno dan“ jesu unapređivanje svesti i znanja o specifičnostima kultura, folklora i istorije različitih nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini i prihvatanje tih različitosti kao prednosti i bogatstva ovih prostora.

Potprojekat „Interetno festival“

Ovaj festival obuhvata organizovanje štandova, izložbe zanatlija, šarenih programa, etnokoncerata, folklornih i muzičkih grupa iz AP Vojvodine i inostranstva, u vidu stalnih programa i programa promenljivog sadržaja. Održava se svake godine tokom avgusta u Subotici.

Cilj potprojekta je stvaranje uslova za upoznavanje tradicije narodne umetnosti i kulture drugih naroda, putem masovnosti učešća građana, posebno mladih, što rezultira neposrednom bližem upoznavanju vojvođanske kulturne baštine i doprinosi nivou znanja o multikulturalnoj AP Vojvodini.

Potprojekat Evaluacija stanja međuetničkih odnosa kod mladih u AP Vojvodini

Evaluacija stanja međuetničkih odnosa kod mladih u AP Vojvodini realizuje se stručnim i sistematskim praćenjem i evaluacijom trenutnog stanja međuetničkih odnosa među mladima u AP Vojvodini, kao i uvođenjem mehanizama praćenja stanja u obrazovne institucije i obukom kadrova za samostalnu evaluaciju stanja.

Dodatne aktivnosti na realizaciji projekta

Aktivnost

Nagradno putovanje

U okviru projekta „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“, Pokrajinski sekretarijat za propise, upravu i nacionalne zajednice, kao njegov nosilac, organizuje nagradno putovanje za pobednike sportskih takmičenja „Kup tolerancije“ i za dve najbolje plasirane ekipe kviza „Koliko se poznajemo“.

Koncept putovanja podržava osnovne ideje projekta, s ciljem afirmacije njegove vrednosti, te upoznavanja ljudi i prostora kulturološki bliskih AP Vojvodini. Od 2006. godine najuspešniji učesnici projekta imali su prilike da upoznaju gradove Budimpeštu, Bratislavu, Beč, Salzburg, Pasau, Ulm, Strazbur i Brisel, kao i univerzitete u Bolonji, Padovi i Bolcanu. Tematska putovanja približila su učesnicima najvažnije institucije Evropske unije, neke od najstarijih univerziteta u Evropi, institucije koje naglasak stavljaju na saradnju dunavskih regija, kao i mnoge kulturno-istorijske znamenitosti Evrope.